

Dopisi.

Ptuj. Tukaj se je vršila 16. t. m. odborova seja zadruge gostilničarjev pod predsestvom načelnika g. Ig. Rossmanna. Zbrani odborniki so tudi govorili o nameravani vpeljavi novega vinskega davka. Proti temu davku sta izpregovorila odločne besede g. Maks Strachill iz Brega pri Ptujju in g. Wissenjak iz Slomov. Na predlog g. načelnika Rossmanna se je sprejela rezolucija na štajerski deželni zbor. V tej rezoluciji se zahteva, da se naj vse porabi, kar bi zamoglo za nesrečni davek preprečiti. Kajti novi vinski davek bi veliki del štajerskega prebivalstva (in to producente kakor konzumente) težko oškodoval. Istotako je protestirala seja proti nameravanemu obdačenju kisle vode in sodavice. Tudi ta davek je sramoten.

Iz Halož. Ti, dragi „Štajerc“ si bil najboljši zaščitnik in branitelj naših lepih Halož. Ti veš kako smo bili v zadnjih treh letih oškodovani vsled toče, ti tudi veš kako neizmerno nam je škodovala v zadnjih dveh letih suša. Pri nas sedaj še skoraj najboljšemu posestniku ni mogoče rediti živine, ker nam vsem primanjkuje za njo krme. Kam pa pride posestvo brez živine in kam, ako živina nima prave cene, to ve vsaki živinorejec. Krma za živino je dosegla že tako visoko ceno, da se živina, kakor to mi rečemo, mora „zajesti“, to je, da velja piča več, kakor znese ves dobiček iz živinorej. In kar je najhujše, živina nima nikake cene in ako že ima vsaj nekaj cene in bi človek upal da bi dobil od nje vsaj toliko, kolikor njega stane, potem se znajdejo taki ljudi, ki znajo to okoliščino izkoristiti za lasten svoj žep in tako preprečiti, da bi ubogi živinorejec dobil vsaj toliko za svoje živinče, kolikor znaša v dotičnem času tržna cena. Ti brezvestneži so takozvani „mešetarji“, ki se nazivljejo sicer sami z imenom živinski trgovci, čeprav pri vsaj svoji trgovini ne poznajo ničesar drugega kakor svoj globoki, vedno prazni žep. Navadno pokupijo živino iz ptjanskega okraja kupci iz Srednjega in Gornjega Štajerja, toraj kupci, ki ne govorijo našega jezika. In glej, že to dejstvo izkoristi takozvani sejmski mešetar. Na eni strani oguli tak „poštenjak“ kupca, na drugi strani se pa bolj prodajalca. (Uči se nemščine in ne bo ti treba takoga mešetarja!) Toda ti sejmski mešetarji še niso tako nevarni, ker so zadovoljni navadno že s par kronicami. Nevarni pa in takorekoč prave pijavke haložkega živinorejca so takozvani „domači mešetarji“. Kakor gosnice na spomlad lazijo ti možakarji noč in dan po naših Haložah. Največ jih prihaja iz Pobrež, iz Lancoverse in iz Zgornje Pristave, čeprav živijo v teh krajih v večini jako pošteni ljudje. — V vsaki naši krčmi lahko vidiš te možakarje, kako popivajo cele noči in se povrh zalagajo s pečenkami. Od koder neki prihajajo te pečenke, od koder vsa tisto vino, ki teče pri takih priložnostih raz miz? Povrh še se pogovarjajo in se nesejo ti mešetarji tako, kakor da bi bili kakih živnozdravnikov, čeprav se razumejo na zdravilstvo živine prav toliko, kolikor razume osel na orgle! — Kje je takozvani dohodninski davek? Kje je uradno dovoljenje za to prekupčevanje in mešetarenje? Dragi „Štajerc“, razjasni to Haložanom, Tvojim Haložanom, da ne bodo te pijavk več med seboj trpeli! — Tukaj bodi v dokaz resnice naših trditeljev le en slučaj postopanja teh „domačih mešetarjev“ — pardon „kupcev“, „žvinozdravnikov“, naveden. Ker je lazil neki tak mešetar noč in dan okoli nekega tukajšnjega gospodarja, prodal mu je ta zares svoje vole, boječ se pomanjkanja krme. „Mešetar“ je dal temu gospodarju kot aro za vole 20 kron in si je napravil rok, ob katerem pride po vole. Rok je pretekel, toda od izbornega kupca ni bilo ne sluha ne duha. Manjkalo mu je najbrž potrebnega cvenka. Medtem časom pa je prodal ta mešetar-kupec te vole nekemu drugemu „mešetarju-kupcu“ in sicer z dobičkom 32 kron, ne da bi bil ta novi kupec te vole v času kupne pogodbe videl. (Kaj ne, kakor na borzi?) Ko pa je zvedel novi (drugi kupec), da je dražje kupil vole kakor prvi kupec, ni hotel volov imeti. Sedaj pa pride najboljši! Drugi kupec toži prvega kupca radi neveljavne pogodbe, prvi kupec pa prodajalca in posestnika volov za 20 kron (za aro). Konec cele komedije in špe-

kulacije je bil ta, da sta dosegla ta mešetarja nekaj obrok (živina je imela namreč tedaj dobro ceno) in da posestnik volov radi teh tožarij ni zamogel prodati volov v pravem času. Medtem je pa kar nenkrat padla cena živine. Posestnik, ki je primoran prodati vole, jih proda, toda bil je vsled tega „poštenega“ postopanja kupcev-mešetarjev za približno 200 kron oškodovan! Več pa ni treba! — Kaj nam pomaga, ako nas vrli naš okrajni odbor, dežela in država podpirajo s krmo in pičo, medtem ko pa na tak način postopajo ti sebičneži z nami. To dejstvo naj bode s Tvojo pomočjo dragi „Štajerc“, javno pribito, da se bodo vedeli vsi haložki živinorejci ravnati napram tem pijavkam, katerim svetujemo, naj „mešetarji“ po svojih domačih krajih.

Pilštajn. „Ljubi Štajerc!“ Prosim te za mali prostorček. Naj ti jaz še kaj sporočim iz našega kraja. Veš, tudi mi te radi beremo, le na skrivnem, ker imamo jagra, ki za teboj jaga. Ta jager je ženskega spola, po imenu „freilein Cicipe“, (ime za danes zamolčimo) ki je cela „Marijina devica“ in se močno drži „škrnil fereina“. O klerikalnih terjalkah bi lahko mnogo povedali. Vsak dan gredo k službi Božji, ali ni jim za službo Božjo, veliko pa za sladko vince, ki si ga v večji meri privoščijo. Seveda skačejo in plešejo s fanti, in se muzajo kakor zaljubljeni mački. Ena teh družbenic večkrat „Štajerca“ bere, romane pa zmerom; to je veliki greh, ako „Štajerca“ bere, zato leti vsako soboto k spovedi, da se malo potolaži. Torej naš g. Rauter misli, da ima same angeljčke na Pilštajnu in so samo take, katere imenujemo „anuschus“; terjalka da se v procesiji v belo oblačijo in krancel na glavo devajo, to se jim pa šika, ta jih je povsod polno kakor hudega leta. Božji pot je tudi ves njihov, ter se že romarji pritožujejo ker nimajo nikol miru pred terjalkam. Dekleta, ako vas ne bo naš g. Rauter lepšega učil, vas pa bo naš ljubi „Štajerc“! Lepo ste se iskazale dne 8. decembra pri nas v cerkvi med sv. Večernicam, da je preprič nastal. Grdo je to za vas, da še v cerkvi ne daste miru, da še drugi moramo imeti sitnosti z vami. Toliko za danes! — Jaz pa tako zakličem iz celega grla: Živijo naš ljubljani list „Štajerc“; želim ti mnogo uspeha v tem letu ki se približuje! Slava tebi „Štajerc“, kateri nam resnico govoriš!

Opazovalec.

Dobje pri Planini. Dubovščina trobi po svojih klerikalno-zagrisenih listih, da se opazuje nekako sovražstvo baje celo zoper vero. To ima dubovščina sicer prav, pa to nima prav, ker ne pove, od kod izhaja to sovražstvo. Mi pa povemo čisto naravno, da to sovražstvo izhaja edino le od politikujoče dubovščine, saj leta v svoji zaslepljenosti zadnji čas tako postopa, da se mora gabit vsakemu nje početje. Ako bi duhovniki po izgledu Kristus, razširjevali in oznanjevali le verske resnice, kakor jim to Kristus naročil, ne bi imeli toliko časa za upanjeje politike, za hojkanje, za razširjenje sovražstva med ljudstvom, med sosedi, med zakonskim dvojicam, med učiteljstvom itd. Omenimo tukaj le nekatere slučaje: Župnik Vurkec v Dobju bil je vabjen, da bi šel previdet neko bolano žensko s sv. zakramenti; pa kaj je on storil? Mislite da je šel? Ne, on je rekel, da nima časa, da mora iti na občinske volitve. Dotična ženska je potem umrla brez sv. zakramentov. Ravno ta župnik bil je drugokrat vabjen, da bi šel previdet neko bolano in staro možko osebo s sv. zakramenti; mislite da je šel? Ne, izgovoril se je, da je slaba pot. Ravno ta župnik farba in planša nezavedne kmete, da mu dajejo denar, les, in mu vozijo lačni in žejni razni stavbeni material zastoj, in pravi da stavi neko kapljanjo, katere čisto nič ne potrebuje, ker tukaj ni kaplana in ga tudi nikdar ne bo. Sedaj ko ima še stavbo pod streho, se je pa le zagovoril, da starbo bo potreboval on sam za svojo familio. No Vurkec! Ali ni to laganje, fehtarija in pesek v oči? To se gre tudi za vero? — Župnik Sušnik v Črešnjevcah je oboje na 4 mesece zopora zaradi nagovarjanja prič h krivi sodnjski izpovedi. To se gre menda tudi za vero? Župnik Blešč pri sv. Bolfangu je bil oboje zaradi nezavravnega dejanja: ravno tako kaplan Šlander itd. To se gre vse za vero, kaj ne? Potem se ti ljudi še čudijo, če zgubivamo spoštovanje do takih zastopnikov sv. vere

in do vsega, kar pride iz njih. Ti ljudi, ki dan za dnevom v blatu valjajo najlepše nauke Kristusove in izrabljajo sv. vero v politične namene, taki ljudi pač ne bojo naši zastopniki v nobenih okoliščinah. Le verjemite, Vi črnosukneži, da sedaj nismo več v srednem veku. Več o teh zadevah pride prihodnjič in še ne bomo gotovi! Tihi opazovalec.

Jesenice na Gorenjskem. Srečni časi so se nas zopet vrnili. Sobotni „Slovenski Narod“ začel je zopet z „Jeseniskimi novicami“ izzivati. Liberalnim politikom je začelo dolgčas postajati in zdremali so se iz dolgega spanja, gospoda „inteligenca“! — Spitzer Hummer, Schifferer itd. bodo je nas sedaj večkrat z kako novico počastili v „Slovenskem Narodu“. Ker so se na Jesenicah Fabinčevi časi vrnili, bodemo pozorno zasledovali politiko naše vse časti vredne „inteligence“. — Ta gospoda tudi čveka, da „Slovenec“ ne napada Nemce iz tovarne, tu se vidi da spete ali pa da ne berete „Slovenca“! Če že hočete dobri politiki biti, berite potem pozorno vse kranjske časopise, potem pa govorite, da se ne boste drugopot blamirali! Delavci pozor, sedaj imamo na Savi kar tri teatre, medtem predstave „Jeseniske inteligence“. Mi pa pravimo svoji h svojim podpirajte „Delavske predstave“. Pri obeh delavskih predstavah svira vedno društveni orkester ali pa tovarniška godba! Ustanovitelj tovarniške godbe. Skrbel in vodil jo je kakih 15 let, sedaj so ga pa jeseniški farji vedno za njegovo delovanje in dobroto tako žalili, da kratkotalo noče več vedeti od tovarniške godbe. Vendar pa želimo tovarniški godbi še na dalje prav dobri uspeh.

Somišljeniki!

Leto čni je zopet preteklo in „Štajerc“ stopa pred Vas s trdnim prepričanjem, da ste bili doslej z njim zadovoljni in da mu bode in v bodoče zvesti ostali. To pač lahko povdarjamo, da kar smo obljubili, to smo tudi držali! Naše geslo je in ostane:

resnica,

pa naj bode lepa ali grda, naj nas zato hvalijo ali proklinjajo; — mi smo se resnice držali, mi se je še danes držimo in storili bomo do te zapreje! Zato pa pravimo: Kdor noče resnice slišati, ta naj se le naroči na prvaške liste! V naših vrstah je prostora le za prijatelje resnice.

„Štajerc“

se bode v bodočem letu strogo držal svojega dosedanega stališča. Brez ozira na otročje psovke, da smo „nemčurji“ in „brezverci“, hodile bomo svojo pot naprej, ne da bi le za toliko ponehali, kolikor je za nohtom črnega. Naš program ostane vedno ednak in se glasi:

Proč z vso nesrečno politiko! Bodočnost kmeta, obrtnika in delavca leži v gospodarskem delu! Slovenski in nemški naprednjaki, združeni roko v roki, bodoje zmagali!

To je naše mnenje, za katerega se bomo borili tudi v bodočem letu. Kar odkrito povemo, da bomo peljali odločni boj proti vsem, ki hočejo na troške vbolega ljudstva dobric živeti, ki sramotijo slovensko ljudstvo v javnosti, ki nas hočejo podjarmiti in vreči pod podplate politikujočega farja ter prvaškega dohtarja ...

Zvesti ljudstvu, zvesti kmetu

bomo ostati! Zato pa Vas kličemo na delo, Vas vse, ki se ne bojite tringov, ki čutite propolast prvaške politike, ki poznate lakoto, ki morate krvavo delati za košček kruha, — Vas kličemo in dramimo:

Na delo za naš list!

Nabirajte novih naročnikov, poravnajte za ostalo naročnino, zahtevajte list v kavarnah, gostilnah in brivnicah, razširjajte ga! V nobeni hiši, ki napredno misli, ne sme „Štajerc“ manjkati!

Tri (3) krone

košta „Štajerc“ za celo leto! To malo svoto pač vsakdo lahko žrtvuje!

Na delo, somišljeniki!